

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

16 iulie 2026*

„Trimitere preliminară – Cetățenia Uniunii Europene – Articolul 20 TFUE – Membru de familie al unui cetățean al Uniunii care nu și-a exercitat niciodată libertatea de circulație – Spațiul de libertate, securitate și justiție – Controale la frontiere, azil și imigrare – Directiva 2008/115/CE – Returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală – Atingere adusă securității naționale – Luare de poziție a unei autorități naționale specializate – Motivare – Acces la dosar – Informații clasificate – Supremația dreptului Uniunii”

În cauza C-26/25 [Bukla]ⁱ,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Szegedi Törvényszék (Curtea din Szeged, Ungaria), prin decizia din 17 ianuarie 2025, primită de Curte la 17 ianuarie 2025, în procedura

PQ

împotriva

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság,

Alkotmányvédelmi Hivatal,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul C. Lycourgos (raportor), președinte de cameră, doamna O. Spineanu-Matei și domnii S. Rodin, N. Piçarra și N. Fenger, judecători,

avocat general: domnul D. Spielmann,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru PQ, de T. Kovács, A. Németh și B. Pohárnok, ügyvédek;
- pentru guvernul maghiar, de Zs. Biró-Tóth și M. Z. Fehér, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: maghiara.

ⁱ Numele prezentei cauze este un nume fictiv. El nu corespunde numelui real al niciuneia dintre părțile din procedură.

- pentru guvernul german, de J. Möller și R. Kanitz, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de F. Blanc, A. Katsimerou, E. Montaguti, Zs. Teleki și P. J. O. Van Nuffel, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 4 alineatul (3) și a articolului 19 alineatul (1) TUE, a articolelor 20 și 267 TFUE, a articolelor 1, 5, 7, 24, 41, 47, 51 și 52 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), a articolelor 1, 5 și 11-13 din Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală (JO 2008, L 348, p. 98), precum și a principiului supremației dreptului Uniunii.
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între PQ, pe de o parte, și Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (Direcția Generală Națională a Poliției pentru Străini, Direcția regională din Dél-Alföld, Ungaria) (denumită în continuare „direcția regională”) și Alkotmányvédelmi Hivatal (Oficiul pentru Protecția Constituției, Ungaria), pe de altă parte, în legătură cu legalitatea deciziei de returnare, precum și a interdicției de intrare și de ședere adoptate în privința lui PQ.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Tratatul FUE

- 3 Articolul 20 TFUE prevede:

„(1) Se instituie cetățenia Uniunii [Europene]. Este cetățean al Uniunii orice persoană care are cetățenia unui stat membru. Cetățenia Uniunii nu înlocuiește cetățenia națională, ci se adaugă acesteia.

(2) Cetățenii Uniunii au drepturile și obligațiile prevăzute în tratate. Aceștia se bucură, printre altele, de:

- (a) dreptul de liberă circulație și de ședere pe teritoriul statelor membre;
- (b) dreptul de a alege și de a fi aleși în Parlamentul European, precum și la alegerile locale în statul membru unde își au reședința, în aceleași condiții ca și resortisanții acestui stat;

- (c) dreptul de a se bucura, pe teritoriul unei țări terțe în care statul membru al cărui resortisanți sunt nu este reprezentat, de protecție din partea autorităților diplomatice și consulare ale oricărui stat membru, în aceleași condiții ca și resortisanții acestui stat;
- (d) dreptul de a adresa petiții Parlamentului European, de a se adresa Ombudsmanului European, precum și dreptul de a se adresa instituțiilor și organelor consultative ale Uniunii în oricare dintre limbile tratatelor și de a primi răspuns în aceeași limbă.

Aceste drepturi se exercită în condițiile și limitele definite prin tratate și prin măsurile adoptate pentru punerea în aplicare a acestora.”

Directiva 2008/115

- 4 Considerentele (6) și (24) ale Directivei 2008/115 au următorul cuprins:

„(6) Statele membre ar trebui să ia toate măsurile necesare pentru a asigura că încetarea situației de ședere ilegală a resortisanților țărilor terțe se efectuează printr-o procedură transparentă și echitabilă. În conformitate cu principiile generale ale dreptului UE, deciziile luate în temeiul prezentei directive ar trebui adoptate de la caz la caz și pe bază de criterii obiective, aceasta însemnând că ar trebui acordată atenție nu doar simplului fapt al șederii ilegale. Atunci când se utilizează formulare standard pentru deciziile referitoare la returnare, respectiv decizii de returnare, și, dacă au fost emise, decizii privind interdicția de intrare și decizii de îndepărtare, statele membre ar trebui să respecte principiul respectiv și să se conformeze pe deplin dispozițiilor aplicabile din prezenta directivă.

[...]

(24) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale, precum și principiile recunoscute în special de [cartă].”

- 5 Articolul 1 din această directivă prevede:

„Prezenta directivă stabilește standarde și proceduri comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală, în conformitate cu drepturile fundamentale ca principii generale ale dreptului comunitar, precum și cu dreptul internațional, inclusiv obligațiile în materie de protecție a refugiaților și de drepturi ale omului.”

- 6 Articolul 2 alineatul (1) din directiva menționată prevede:

„Prezenta directivă se aplică resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru.”

- 7 Potrivit articolului 3 punctul 2 din aceeași directivă:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

[...]

2. «ședere ilegală» înseamnă prezența pe teritoriul unui stat membru a unui resortisant al unei țări terțe, care nu îndeplinește sau nu mai îndeplinește condițiile de intrare, astfel cum sunt stabilite la articolul [6] din [Regulamentul (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen) (JO 2016, L 77, p. 1)], sau alte condiții de intrare, ședere sau reședință în acel stat membru”.

8 Articolul 5 din Directiva 2008/115 prevede:

„La punerea în aplicare a prezentei directive, statele membre acordă atenția cuvenită:

(a) intereselor superioare ale copilului;

(b) vieții de familie;

(c) stării de sănătate a resortisantului în cauză al unei țări terțe;

și respectă principiul nereturnării.”

9 Articolul 6 alineatul (1) din această directivă prevede:

„Statele membre emit o decizie de returnare împotriva oricărui resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul lor, fără a aduce atingere excepțiilor menționate la alineatele (2)-(5).

[...]”

10 Articolul 11 din directiva menționată stabilește regimul deciziilor privind interdicția de intrare.

11 Articolul 12 alineatul (1) din aceeași directivă prevede:

„Deciziile de returnare și, în cazul în care sunt emise, deciziile privind interdicția de intrare și deciziile de îndepărtare se emit în formă scrisă și conțin motivele de fapt și de drept, precum și informații privind căile de atac posibile.

Informațiile referitoare la motivele de fapt pot fi limitate în cazurile în care legislația națională permite limitarea dreptului la informare, în special pentru protejarea securității naționale, apărării, siguranței publice și pentru prevenirea, investigarea, detectarea și urmărirea penală a infracțiunilor.”

12 Articolul 13 alineatul (1) din Directiva 2008/115 prevede:

„Resortisantului în cauză al unei țări terțe i se acordă posibilitatea unei căi de atac efective împotriva deciziilor referitoare la returnare, astfel cum se menționează la articolul 12 alineatul (1), în fața unei autorități judiciare sau administrative competente sau în fața unui organism competent alcătuit din membri imparțiali și care beneficiază de garanții de independență.”

Dreptul maghiar

Legea nr. II din 2007

- 13 Articolul 43 din a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (Legea nr. II din 2007 privind intrarea și șederea resortisanților țărilor terțe) din 5 ianuarie 2007 (*Magyar Közlöny* 2007/1.) prevede:

„(1) Autoritatea de poliție pentru străini pronunță o interdicție autonomă de intrare și de ședere împotriva resortisantului unei țări terțe care are reședința într-un loc necunoscut sau în străinătate,

[...]

c) a cărui intrare și ședere afectează sau pun în pericol securitatea națională, siguranța publică sau ordinea publică;

[...]

(2) Autoritatea de poliție pentru străini dispune, sub rezerva excepțiilor prevăzute de prezenta lege, returnarea unui resortisant al unei țări terțe

[...]

d) a cărui intrare și ședere afectează sau pun în pericol securitatea națională, siguranța publică sau ordinea publică;

[...]

(3) Inițiativa interdicției autonome de intrare și de ședere pentru motivul prevăzut la alineatul 1 litera c), precum și a returnării pentru motivul prevăzut la alineatul 2 litera d) poate fi adoptată și de organele de menținere a ordinii desemnate în decretul guvernului, în cadrul propriei sfere de competență, în vederea îndeplinirii misiunilor legate de protecția intereselor definite prin lege. În cazul în care interdicția autonomă de intrare și de ședere este pronunțată pentru motivul prevăzut la alineatul 1 litera c) sau dacă returnarea este pronunțată pentru motivul prevăzut la alineatul 2 litera d), organele de menținere a ordinii desemnate în decretul guvernului, în cazurile care le afectează misiunile și competențele, formulează o propunere cu privire la durata interdicției de intrare și de ședere. Autoritatea de poliție pentru străini nu se poate îndepărta de la conținutul propunerii.”

- 14 Articolul 45 alineatul (1) din această lege prevede:

„Înainte de a adopta o decizie de returnare împotriva unui resortisant al unei țări terțe care dispune de un permis de ședere în considerarea legăturilor sale de familie, autoritatea de poliție pentru străini ține seama de următoarele aspecte:

a) durata șederii;

- b) vârsta și situația familială a resortisantului unei țări terțe și eventualele consecințe ale măsurii de returnare a acestuia pentru membrii familiei sale;
- c) legăturile resortisantului unei țări terțe cu Ungaria, precum și lipsa relațiilor cu țara sa de origine.”

- 15 Potrivit articolului 87/A alineatul
(1) din legea menționată:

„În vederea procedurilor reglementate de prezenta lege, guvernul desemnează, printr-un decret guvernamental adoptat pentru punerea în aplicare a acesteia, un organ specializat al statului responsabil cu soluționarea anumitor chestiuni.

[...]”

- 16 Potrivit articolului 87/B alineatul
(4) din legea menționată:

„În ceea ce privește chestiunea tehnică, avizul organului specializat al statului este obligatoriu pentru autoritatea de poliție pentru străini sesizată.”

Decretul guvernamental nr. 114 din 2007

- 17 Articolul 114 alineatul (4) litera a) din a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény végrehajtásáról szóló 114/2007. Korm. rendelet (Decretul guvernamental nr. 114 din 2007 de punere în aplicare a Legii nr. II din 2007 privind intrarea și șederea resortisanților țărilor terțe) din 24 mai 2007 prevede că o interdicție de intrare și de ședere poate fi dispusă la propunerea autorității de anchetă, a Oficiului pentru Protecția Constituției, a poliției sau a Terrorelhárítási Központ (Biroul central pentru prevenirea terorismului, Ungaria).
- 18 În temeiul articolului 114 alineatul 4b din acest decret, o măsură de returnare poate fi de asemenea dispusă la propunerea autorității de investigare, a Oficiului pentru Protecția Constituției sau a Biroului central pentru prevenirea terorismului.

Legea nr. CLV din 2009

- 19 Articolul 11 din a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (Legea nr. CLV din 2009 privind protecția informațiilor clasificate) din 29 decembrie 2009 (*Magyar Közlöny* 2009/194.) prevede:

„(1) Persoana interesată are dreptul să își acceseze datele cu caracter personal care au statutul de informații clasificate naționale pe baza autorizației de consultare eliberate de clasificator și fără a fi necesar să dispună de un certificat de securitate personal. Înainte de a accesa informațiile clasificate naționale, persoana interesată trebuie să prezinte în scris o declarație de confidențialitate și să respecte normele de protecție a informațiilor respective.

(2) La cererea persoanei interesate, clasificatorul decide în termen de 15 zile dacă acordă autorizația de consultare. Clasificatorul refuză acordarea autorizației de consultare în cazul în

care accesul la informații afectează interesul public ce stă la baza clasificării. Clasificatorul trebuie să motiveze refuzul acordării autorizației de consultare.

(3) În cazul refuzului acordării autorizației de consultare, persoana interesată poate contesta decizia respectivă în cadrul unei proceduri în contencios administrativ. [...]"

20 Articolul 12 alineatul (1) din această lege prevede:

„Serviciul responsabil de prelucrarea informațiilor clasificate poate refuza să îi acorde persoanei interesate dreptul de acces la datele sale cu caracter personal în cazul în care, prin exercitarea dreptului respectiv, s-ar aduce atingere interesului public care stă la baza clasificării.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 21 PQ, resortisant al unei țări terțe, a intrat în Ungaria în mod legal în luna iunie a anului 2005 ca jucător de fotbal profesionist și are de atunci reședința pe teritoriul acestui stat membru. Cel mai recent el dispunea de un permis de ședere permanentă valabil până la 15 septembrie 2020.
- 22 PQ trăiește din anul 2011 împreună cu partenera sa de cetățenie maghiară. Din această relație s-au născut doi copii de cetățenie maghiară în anii 2012 și 2021. PQ exercită, împreună cu partenera sa, autoritatea părintească asupra copiilor lor. El locuiește în permanență cu aceștia din urmă și asigură îngrijirea lor efectivă în cea mai mare parte a timpului. Copiii săi au o legătură afectivă strânsă și o relație de dependență față de PQ, care se ocupă în mod constant de ei de la nașterea lor.
- 23 La 6 august 2020, PQ a depus o cerere de permis de stabilire național invocând situația sa familială.
- 24 Printr-un aviz nemotivat din 9 septembrie 2020, Oficiul pentru Protecția Constituției a apreciat că șederea lui PQ în Ungaria aduce atingere intereselor acestui stat membru în materie de securitate națională. Acest organ specializat a calificat drept informații clasificate datele pe care s-a bazat pentru a emite acest aviz.
- 25 Printr-o decizie din 27 octombrie 2020, direcția regională în calitate de autoritate de poliție pentru străini de gradul întâi a respins cererea de permis de stabilire național depusă de PQ.
- 26 La 3 decembrie 2020, Oficiul pentru Protecția Constituției a propus adoptarea unei decizii de returnare în privința lui PQ pentru motivul că șederea sa în Ungaria ar aduce atingere intereselor acestui stat membru în materie de securitate națională. Acest organ specializat a calificat drept informații clasificate datele pe care s-a bazat pentru a adopta această propunere.
- 27 Decizia din 27 octombrie 2020 a fost confirmată la 25 martie 2021 de Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (Direcția Generală Națională a Poliției pentru Străini, Ungaria), autoritate de poliție pentru străini de gradul al doilea, pentru motivul că Belügyminiszter (ministrul de interne, Ungaria), în calitate de organ specializat de gradul al doilea, a emis un aviz la 12 februarie 2021, potrivit căruia șederea lui PQ pe teritoriul maghiar aducea atingere intereselor Ungariei în materie de securitate națională. În decizia sa, Direcția Generală Națională a Poliției pentru Străini a subliniat că, în temeiul reglementării maghiare, nu se poate îndepărta de avizul emis de ministrul de interne și că este, așadar, obligată să respingă cererea lui PQ, fără a ține seama de situația sa personală.

- 28 La 16 aprilie 2021, Oficiul pentru Protecția Constituției a propus adoptarea unei interdicții de intrare și de ședere în privința lui PQ.
- 29 Printr-o decizie din 6 mai 2021, direcția regională a adoptat o decizie de returnare în privința lui PQ, a dispus executarea coercitivă a acestei măsuri și i-a impus lui PQ o interdicție de intrare și de ședere pe o durată de zece ani. Această decizie se întemeia în special pe propunerile adoptate la 3 decembrie 2020 și la 16 aprilie 2021 de Oficiul pentru Protecția Constituției.
- 30 Printr-o măsură intermediară din 6 mai 2021, direcția regională a suspendat executarea returnării lui PQ în așteptarea îndeplinirii condițiilor returnării și a finalizării unei proceduri penale inițiate împotriva acestuia sau, eventual, a executării unei eventuale pedepse care ar fi pronunțată în urma acestei proceduri penale.
- 31 PQ a introdus la Szegedi Törvényszék (Curtea din Szeged, Ungaria), care este instanța de trimitere, acțiuni împotriva deciziei Direcției Generale Naționale a Poliției pentru Străini din 25 martie 2021 și împotriva deciziei direcției regionale din 6 mai 2021.
- 32 Cu ocazia examinării primei dintre aceste acțiuni, instanța de trimitere a adresat Curții o cerere de decizie preliminară. Curtea a răspuns la această cerere prin Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate) (C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344).
- 33 Prin Hotărârea din 25 septembrie 2024, instanța de trimitere a anulat decizia Direcției Generale Naționale a Poliției pentru Străini din 25 martie 2021 și a dispus ca direcția regională să pună în aplicare o nouă procedură ținând seama de Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate) (C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344), furnizând în același timp indicații cu privire la abordarea care trebuie reținută în acest scop.
- 34 Procedura în discuție în litigiul principal se referă la examinarea acțiunii introduse de PQ împotriva deciziei direcției regionale din 6 mai 2021.
- 35 Această instanță arată că PQ a făcut obiectul unei decizii de returnare întrucât Oficiul pentru Protecția Constituției apreciasse că șederea sa în Ungaria aducea atingere intereselor acestui stat membru în materie de securitate națională. Motivele pe care se întemeiază această apreciere nu au fost dezvăluite nici lui PQ, nici direcției regionale. Aceasta din urmă nu trebuie, în temeiul dreptului maghiar, să examineze nicio împrejurare individuală suplimentară și este obligată să se bazeze pe aprecierea Oficiului pentru Protecția Constituției.
- 36 Instanța menționată subliniază că dintr-o jurisprudență a Kúria (Curtea Supremă, Ungaria) reiese că, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, drepturile procedurale ale persoanei în cauză sunt garantate prin puterea de care dispune instanța competentă în vederea aprecierii legalității deciziei privind șederea de a consulta informațiile clasificate pe care se întemeiază avizul organelor specializate.
- 37 În orice caz, chiar presupunând că o cerere de acces la informații clasificate ar fi admisă, nici persoana în cauză, nici reprezentantul său nu ar putea utiliza în cadrul procedurilor administrative sau jurisdicționale informațiile clasificate la care li s-ar fi acordat accesul, fiindu-le refuzată în practică autorizarea de a redacta un înscris care să cuprindă conținutul esențial al acestor informații. Instanța sesizată cu o acțiune referitoare la o decizie privind șederea nu dispune, în temeiul reglementării maghiare, de nicio putere în această privință.

- 38 Instanța de trimitere are îndoieli cu privire la compatibilitatea reglementării maghiare cu cerințele dreptului Uniunii. Ea apreciază în special că articolul 5 din Directiva 2008/115 și articolul 20 TFUE nu permit adoptarea unei decizii de returnare într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal fără să fi efectuat o apreciere concretă a tuturor împrejurărilor pertinente, în special a celor care țin de viața de familie a persoanei în cauză. În plus, statutul rezervat informațiilor clasificate în cursul procedurilor administrative și jurisdicționale ar contraveni cerințelor consacrate în jurisprudența Curții.
- 39 În aceste condiții, Szegedi Törvényszék (Curtea din Szeged) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Articolele 5, 12 și 13 din Directiva [2008/115] coroborate cu articolele 7, 24, 41 și 47 din [Cartă] trebuie interpretate în sensul că se opun practicii unui stat membru care constă în a adopta o decizie de returnare [în privința] unui resortisant al unei țări terțe ai cărui membri de familie (copiii minori și concubina) sunt resortisanți ai unui stat membru al Uniunii Europene și locuiesc în statul respectiv, fără a examina în prealabil criteriile prevăzute la articolul 5 din [această directivă] și la articolele 7 și 24 din cartă?
- 2) Articolele 5, 12 și 13 din Directiva [2008/115] coroborate cu articolele 7, 24 și 51 alineatul (1), precum și cu articolul 52 alineatul (1) din cartă trebuie interpretate în sensul că se opun practicii unui stat membru de a adopta o decizie în materie de străini prin care se dispune returnarea pe baza unui aviz nemotivat al autorității specializate care stabilește doar că există un pericol sau o vulnerabilitate pentru securitatea națională, securitatea publică sau ordinea publică, aviz care este obligatoriu pentru autoritatea pentru străini, este imperativ și a fost emis fără a se efectua o examinare detaliată a existenței motivelor de securitate națională, de securitate publică sau de ordine publică în cazul concret și fără a se ține seama de circumstanțele individuale sau de cerințele necesității și proporționalității?
- 3) Articolele 5, 12 și 13 din Directiva [2008/115] coroborate cu articolul 47 din cartă – precum și, în speță, cu articolele 7 și 24 din cartă – trebuie interpretate în sensul că impun autorității unui stat membru care a adoptat o decizie de returnare pentru un motiv legat de securitatea națională sau de ordinea ori securitatea publică sau autorității specializate care a stabilit confidențialitatea să se asigure că persoanei în cauză, resortisant al unei țări terțe, și reprezentantului său legal li se garantează în orice caz dreptul de a accesa cel puțin conținutul esențial al informațiilor și datelor confidențiale sau clasificate pe care se bazează decizia întemeiată pe motivul respectiv și de a utiliza aceste informații sau date în procedura privind decizia respectivă, în ipoteza în care autoritatea competentă consideră că furnizarea informațiilor sau a datelor respective ar fi contrară motivelor de securitate națională?
- 4) În cazul unui răspuns afirmativ, ce trebuie să se înțeleagă exact prin «conținutul esențial» al motivelor confidențiale pe care se întemeiază decizia respectivă, atunci când aplică articolele 41 și 47 din cartă?”
- 40 Printr-o decizie din 26 mai 2025, primită de Curte în aceeași zi, instanța de trimitere a completat cererea sa de decizie preliminară.
- 41 Ea arată că, ulterior acestei cereri, Kúria (Curtea Supremă) a adoptat la 24 februarie 2025 o decizie în interesul unei interpretări uniforme a dreptului care este pertinentă pentru ansamblul procedurilor de poliție pentru străini. Orice instanță maghiară sesizată cu o cale de atac

împotriva unei decizii de returnare este obligată să aplice interpretarea astfel reținută de Kúria (Curtea Supremă), fără a se putea îndepărta de aceasta, chiar motivându-și decizia în această privință.

- 42 Or, instanța de trimitere are îndoieli cu privire la compatibilitatea cu dreptul Uniunii a mai multor aspecte ale acestei decizii.
- 43 În special, ea subliniază, în primul rând, că din decizia menționată rezultă că o instanță maghiară nu poate examina existența unui drept de ședere în temeiul articolului 20 TFUE sau a unei legături de dependență atunci când persoana în cauză le-a invocat pentru prima dată în cadrul procedurii jurisdicționale sau atunci când fapte care stabilesc necesitatea unei astfel de examinări sunt evidențiate în cadrul acestei proceduri. Această examinare este de asemenea exclusă atunci când decizia de returnare contestată a fost precedată de o altă decizie care a exclus dreptul de ședere al acestei persoane în Ungaria.
- 44 În al doilea rând, instanța de trimitere arată că, potrivit Kúria (Curtea Supremă), în stadiul actual al legislației maghiare, nu este posibil să se permită persoanei în cauză să aibă acces la esența motivelor unei decizii adoptate în privința sa atunci când aceste motive se întemeiază pe informații clasificate. În aceste condiții, singurul mijloc, compatibil cu dreptul național existent, care ar permite să se garanteze respectarea drepturilor acestei persoane ar fi, pentru instanța competentă, să constate că, în lipsa posibilității de acces la informațiile clasificate pertinente, persoana respectivă este în incapacitatea de a-și apăra drepturile și de a invita, în consecință, procurorul să acționeze în interesul său. Procurorul ar putea decide atunci să intervină în procedură, având acces la aceste informații clasificate, fără a putea totuși să le comunice persoanei în cauză. În schimb, în ipoteza în care procurorul ar decide să nu intervină în procedură, instanța competentă ar putea să nu țină seama de punctul de vedere al autorităților administrative cu privire la existența unui risc pentru securitatea națională.
- 45 Având în vedere îndoielile pe care le are astfel în ceea ce privește conformitatea cu dreptul Uniunii a deciziei Kúria (Curtea Supremă) din 24 februarie 2025, instanța de trimitere ridică de asemenea problema compatibilității cu acest drept a efectelor conferite de dreptul maghiar unei asemenea decizii, în măsura în care aceste efecte ar împiedica alte secții ale Kúria (Curtea Supremă) sau ale instanțelor ordinare maghiare să se conformeze dreptului Uniunii.
- 46 Pe baza acestor elemente, Szegedi Törvényszék (Curtea din Szeged) a adăugat la întrebările deja adresate Curții următoarele întrebări preliminare:

„5) Articolul 20 TFUE coroborat cu articolele 5, 7, 24, 41, 47 și cu articolul 51 alineatul (1), precum și cu articolul 52 alineatul (1) din cartă trebuie interpretat în sensul că se opune reglementării unui stat membru și practicii unei instanțe superioare din acest stat membru care

- nu permit instanței care controlează decizia autorității de poliție pentru străini prin care se dispune returnarea să ia în considerare un eventual drept de ședere derivat în temeiul articolului 20 TFUE sau o relație de dependență – precum și faptele care stau la baza acesteia – atunci când resortisantul în cauză al unei țări terțe le invocă pentru prima dată în stadiul procedurii jurisdicționale (inclusiv în cazul în care legăturile de familie cu cetățeanul Uniunii erau deja cunoscute de autoritatea care a acționat în cadrul procedurii administrative) sau atunci când faptele pertinente în această privință sunt dezvăluite pentru prima dată în stadiul procedurii jurisdicționale;

- prevăd că existența unui drept de ședere derivat în temeiul articolului 20 TFUE poate fi examinată în cadrul unei proceduri de returnare numai dacă decizia de returnare nu a fost precedată de o altă decizie (prin care se soluționează o cerere de acordare a unui permis de ședere sau de stabilire) – pe care aceasta se întemeiază în fapt – care a exclus dreptul de ședere în statul membru?
- 6) Articolul 5, articolul 11 alineatul (2), articolul 12 alineatul (1) și articolul 13 din Directiva [2008/115], citite în lumina considerentelor (6) și (24) și a articolului 1 din această directivă și coroborate cu articolele 5, 7, 24, 41, 47 și cu articolul 51 alineatul (1), precum și cu articolul 52 alineatul (1) din cartă trebuie interpretate în sensul că se opun reglementării unui stat membru și practicii unei instanțe superioare a acestui stat membru în temeiul cărora controlul proporționalității unei decizii adoptate de autoritatea de poliție pentru străini în materie de returnare și de interdicție de intrare și de ședere poate fi efectuat fără ca resortisantul în cauză al unei țări terțe sau reprezentantul său să fi putut, cel puțin, să cunoască conținutul esențial al motivelor din propunerea organului specializat care a invocat motivul de ordine publică, de siguranță publică sau de securitate națională pe care se întemeiază această decizie și să își exprime punctul de vedere și argumentele în apărare în această privință?
- 7) Articolul 12 alineatul (1) și articolul 13 din Directiva [2008/115], citite în lumina considerentelor (6) și (24) și a articolului 1 din această directivă și coroborate cu articolele 41 și 47 din cartă, trebuie interpretate în sensul că se opun reglementării unui stat membru și practicii unei instanțe superioare din acest stat membru care prevăd că, în prezența unor excepții referitoare la securitatea națională, la ordinea publică și la siguranța publică enumerate la articolul 12 alineatul (1) din Directiva [2008/115], nici autoritatea statului membru care adoptă o decizie de returnare întemeiată pe un motiv de securitate națională, de siguranță publică sau de ordine publică, nici autoritatea (de protecție a ordinii) care stabilește confidențialitatea sau clasificarea [informațiilor] nu sunt obligate – atunci când comunicarea motivelor ar fi contrară securității naționale – să garanteze că persoana în cauză sau reprezentatul său va avea, în orice caz, cunoștință cel puțin de conținutul esențial al informațiilor confidențiale sau clasificate care stau la baza unei decizii întemeiate pe un astfel de motiv, precum și dreptul de a le utiliza în cadrul procedurii cu privire la această decizie, întrucât, în schimb, în cadrul controlului jurisdicțional al unei decizii administrative întemeiate pe astfel de motive confidențiale sau clasificate, procurorul – sau orice altă persoană, alta decât resortisantul terț în cauză – poate, la invitația instanței, să acționeze pentru a proteja drepturile resortisantului în cauză al unei țări terțe, dar fără a putea comunica reclamantului în cauză cel puțin conținutul esențial al motivelor?
- 8) Articolul 267 TFUE, articolul 4 alineatul (3) al doilea și al treilea paragraf și articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, precum și articolul 47 din cartă, citite în lumina principiului supremației dreptului Uniunii și coroborate cu articolul 41, articolul 51 alineatul (1) și articolul 52 alineatul (1) din cartă, precum și cu articolul 5, articolul 11 alineatul (2), articolul 12 alineatul (1) și articolul 13 din Directiva [2008/115] – având în vedere considerentele (6) și (24) și articolul 1 din această directivă –, trebuie interpretate în sensul că se opun reglementării unui stat membru și practicii unei instanțe superioare din statul membru respectiv în temeiul cărora
 - instanța supremă a unui stat membru poate, chiar dacă Curtea a interpretat deja într-o hotărâre dreptul Uniunii relevant pentru o anumită cauză, să pronunțe decizii prin care se efectuează o interpretare a dreptului care este obligatorie pentru toate instanțele inferioare,

de la care acestea nu se pot îndepărta [...] și în care aceasta oferă o interpretare a dreptului Uniunii mai extensivă decât cea dată în hotărârile Curții pertinente pentru cauza analizată, și impune o interpretare uniformă a dreptului care stabilește, în cadrul aplicării dreptului Uniunii, norme de punere în aplicare care sunt contrare interpretării acestui drept date în hotărârea Curții și împiedică aplicarea sa efectivă;

- pentru a putea aplica dreptul Uniunii sau hotărârile Curții pertinente pentru o anumită cauză, instanța supremă a statului membru trebuie să inițieze o procedură specifică prevăzută de dreptul intern (procedură preliminară internă, procedură în interesul unei interpretări uniforme a dreptului) atunci când intenționează să se îndepărteze, ca urmare a dreptului Uniunii, de la una sau mai multe decizii obligatorii ale unei instanțe superioare contrare dreptului Uniunii sau hotărârilor Curții, astfel încât aplicarea directă a dreptului Uniunii, inclusiv a hotărârilor Curții, nu este posibilă decât în temeiul unei autorizări în acest sens date prin decizia pronunțată în cadrul unei asemenea proceduri (decizie pronunțată în interesul unei interpretări uniforme a dreptului)?

- 9) Punctul 97 din [Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate) (C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344)] trebuie interpretat în sensul că organul specializat care se pronunță asupra riscului pentru securitatea națională poate concluziona că divulgarea conținutului esențial al motivelor pe care se întemeiază poziția sa poate compromite în mod direct și specific securitatea națională a statului membru în cauză prin aceea că poate, de exemplu, să pună în pericol viața, sănătatea sau libertatea unor persoane sau să dezvăluie metodele de investigare utilizate în mod specific de organele cu atribuții specializate în domeniul securității naționale și, astfel, să afecteze serios sau chiar să împiedice îndeplinirea în viitor a sarcinilor acestor organe, motive care nu permit ca partea sau reprezentantul său să aibă cunoștință de conținutul esențial al motivelor pe care se întemeiază această poziție?”

Cu privire la întrebările preliminare

- 47 Cu titlu introductiv, amintim că, potrivit jurisprudenței constante a Curții, procedura prevăzută la articolul 267 TFUE este un instrument de cooperare între Curte și instanțele naționale, cu ajutorul căruia Curtea furnizează acestora din urmă elementele de interpretare a dreptului Uniunii care le sunt necesare pentru soluționarea litigiilor cu care sunt sesizate [a se vedea Ordonanța din 26 ianuarie 1990, Falciola, C-286/88, EU:C:1990:33, punctul 7, și Hotărârea din 15 aprilie 2021, État belge (Elemente ulterioare deciziei de transfer), C-194/19, EU:C:2021:270, punctul 21].
- 48 În cadrul acestei proceduri de cooperare este de competența Curții să ofere instanței de trimitere un răspuns util, care să îi permită să soluționeze litigiul cu care este sesizată. Din această perspectivă, Curtea trebuie, dacă este cazul, să reformuleze întrebările care îi sunt adresate (a se vedea Hotărârea din 17 iulie 1997, Krüger, C-334/95, EU:C:1997:378, punctele 22 și 23, Hotărârea din 28 noiembrie 2000, Roquette Frères, C-88/99, EU:C:2000:652, punctul 18, și Hotărârea din 3 iunie 2025, Kinsa, C-460/23, EU:C:2025:392, punctul 34). În particular, Curtea poate fi determinată să ia în considerare norme de drept al Uniunii la care instanța națională nu a făcut trimitere în enunțul întrebării sale (a se vedea Hotărârea din 20 martie 1986, Tissier, 35/85, EU:C:1986:143, punctul 9, precum și Hotărârea din 1 august 2025, Alace și Canpelli, C-758/24 și C-759/24, EU:C:2025:591, punctul 44).

- 49 În această privință, trebuie, în primul rând, să se arate că, deși numai a cincea întrebare vizează în mod expres articolul 20 TFUE, reiese totuși din motivarea cererii de decizie preliminară că instanța de trimitere are în vedere posibilitatea ca PQ să aibă drept de ședere în temeiul acestui articol și că, în consecință, aceasta ridică, la modul general, problema compatibilității cu articolul menționat a procedurii de returnare aplicate lui PQ.
- 50 Rezultă că toate întrebările care se raportează direct la această procedură de returnare, și anume întrebările prima-a șaptea, trebuie examinate nu numai în raport cu dispozițiile vizate ale Directivei 2008/115 și ale cartei, ci și cu articolul 20 TFUE.
- 51 În al doilea rând, în ceea ce privește articolul 41 din cartă, menționat de instanța de trimitere în prima și în a patra, a cincea, a șasea și a șaptea întrebare, trebuie amintit că reiese cu claritate din modul de redactare a acestui articol că acesta nu se adresează statelor membre, ci numai instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii (Hotărârea din 22 septembrie 2022, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság ș.a., C-159/21, EU:C:2022:708, punctul 34, precum și jurisprudența citată).
- 52 Cu toate acestea, articolul 41 din cartă reflectă un principiu general al dreptului Uniunii, care are vocația de a se aplica statelor membre atunci când pun în aplicare acest drept (Hotărârea din 22 septembrie 2022, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság ș.a., C-159/21, EU:C:2022:708, punctul 35, precum și jurisprudența citată).
- 53 Prin urmare, este necesar să se ia în considerare acest principiu general pentru a preciza obligațiile impuse statelor membre cu ocazia punerii în aplicare a articolului 20 TFUE și a Directivei 2008/115.
- 54 În al treilea rând, trebuie arătat că guvernul maghiar propune o reformulare substanțială a primelor trei întrebări și a celei de a opta întrebări întemeindu-se pe o interpretare a reglementării maghiare diferită de cea reținută de instanța de trimitere.
- 55 În această privință, trebuie subliniat că, în susținerea acestei propuneri, guvernul menționat s-a bazat în mare măsură pe decizia Kúria (Curtea Supremă) din 24 februarie 2025, decizie care nu fusese încă pronunțată la data la care cererea de decizie preliminară a fost transmisă Curții.
- 56 Or, instanța de trimitere a luat în considerare, în decizia sa din 26 mai 2025, această decizie a Kúria (Curtea Supremă) și a apreciat că trebuie, în consecință, să formuleze noi întrebări preliminare referitoare la unele dintre elementele invocate de guvernul maghiar, astfel încât propunerea acestui guvern de a reformula primele trei întrebări în vederea luării în considerare a deciziei menționate a Kúria (Curtea Supremă) este în mare măsură lipsită de obiect.
- 57 Desigur, guvernul menționat deduce din aceeași decizie a Kúria (Curtea Supremă) concluzii în parte diferite de cele reținute de instanța de trimitere.
- 58 Cu toate acestea, potrivit unei jurisprudențe constante, în cadrul procedurii prevăzute la articolul 267 TFUE, care este întemeiată pe o separare clară a funcțiilor între instanțele naționale și Curte, instanța națională este singura competentă, printre altele, să interpreteze și să aplice dreptul național (a se vedea Hotărârea din 16 martie 1978, Oehlschläger, 104/77, EU:C:1978:69, punctul 4, și Hotărârea din 24 iulie 2023, Lin, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, punctul 76). La rândul său, Curtea trebuie să se pronunțe cu privire la interpretarea sau la validitatea dispozițiilor dreptului Uniunii în legătură cu care este solicitată, ținând seama de contextul factual și normativ

în care se încadrează întrebările care îi sunt adresate, astfel cum este definit de instanța de trimitere (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 decembrie 2007, *Laval un Partneri*, C-341/05, EU:C:2007:809, punctul 47, precum și Hotărârea din 1 august 2025, *Royal Football Club Seraing*, C-600/23, EU:C:2025:617, punctul 66).

- 59 Rezultă că, pentru a răspunde la prima, la a doua, la a treia și la a opta întrebare, Curtea nu trebuie să se bazeze pe descrierea reglementării maghiare invocată de guvernul maghiar, ci pe cea reținută de instanța de trimitere.

Cu privire la prima întrebare

- 60 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 20 TFUE, precum și articolele 5, 12 și 13 din Directiva 2008/115 coroborate cu articolele 7, 24 și 47 din cartă, precum și cu principiul general al bunei administrări trebuie interpretate în sensul că se opun ca autoritățile unui stat membru să adopte o decizie de returnare în privința unui resortisant al unei țări terțe membru de familie al unor cetățeni ai Uniunii, resortisanți ai acestui stat membru care nu și-au exercitat niciodată libertatea de circulație, fără să fi examinat în prealabil consecințele unei astfel de decizii asupra vieții de familie a acestui resortisant al unei țări terțe și asupra situației copiilor minori ai acestuia.
- 61 Cu titlu introductiv, trebuie să se constate că articolele 12 și 13 din Directiva 2008/115, articolul 47 din cartă și principiul general al bunei administrări impun obligații de ordin procedural care sunt lipsite de relevanță pentru a răspunde la prima întrebare.
- 62 Odată făcută această precizare, este necesar să se amintească, în primul rând, că reiese din jurisprudența constantă a Curții că articolul 20 TFUE se opune unor măsuri naționale care au ca efect privarea cetățenilor Uniunii de beneficiul efectiv al drepturilor conferite de statutul lor de cetățeni ai Uniunii [Hotărârea din 25 aprilie 2024, *NW și PQ (Informații clasificate)*, C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 58, precum și jurisprudența citată].
- 63 În schimb, dispozițiile Tratatului FUE privind cetățenia Uniunii nu conferă niciun drept autonom resortisanților țărilor terțe. Astfel, eventualele drepturi conferite unor asemenea resortisanți nu sunt drepturi proprii ale resortisanților menționați, ci drepturi derivate din cele de care beneficiază cetățeanul Uniunii. Finalitatea și justificarea acestor drepturi derivate se întemeiază pe constatarea că refuzul recunoașterii lor este de natură să aducă atingere printre altele libertății de circulație a cetățeanului Uniunii pe teritoriul Uniunii [Hotărârea din 25 aprilie 2024, *NW și PQ (Informații clasificate)*, C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 59, precum și jurisprudența citată].
- 64 În această privință, Curtea a constatat că există situații foarte specifice în care, în pofida faptului că dreptul derivat al Uniunii referitor la dreptul de ședere al resortisanților țărilor terțe nu este aplicabil și că cetățeanul Uniunii vizat nu și-a exercitat libertatea de circulație, un drept de ședere trebuie totuși să fie acordat unui resortisant al unei țări terțe membru de familie al cetățeanului menționat, în caz contrar încălcându-se efectul util al cetățeniei Uniunii dacă, drept consecință a refuzului unui asemenea drept, acest cetățean ar fi obligat, în fapt, să părăsească teritoriul Uniunii în ansamblu, privându-l astfel de beneficiul efectiv al substanței drepturilor conferite de acest statut [Hotărârea din 25 aprilie 2024, *NW și PQ (Informații clasificate)*, C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 60, precum și jurisprudența citată].

- 65 Refuzul de a acorda un drept de ședere unui resortisant al unei țări terțe nu este însă susceptibil să repună în discuție efectul util al cetățeniei Uniunii decât dacă între acest resortisant al unei țări terțe și cetățeanul Uniunii în cauză, membru al familiei acestuia, există o asemenea relație de dependență încât ar conduce la obligarea acestuia din urmă să îl însoțească pe respectivul resortisant al unei țări terțe și să părăsească teritoriul Uniunii considerat în ansamblu [Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 61, precum și jurisprudența citată].
- 66 După cum rezultă din jurisprudența Curții, recunoașterea unui drept de ședere în temeiul articolului 20 TFUE trebuie să fie apreciată în raport cu intensitatea relației de dependență dintre resortisantul țării terțe în cauză și cetățeanul Uniunii, membru al familiei acestuia, o asemenea apreciere trebuind să țină seama de toate împrejurările speței [Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 63, precum și jurisprudența citată].
- 67 În acest context, un stat membru nu poate, atunci când sunt îndeplinite condițiile enunțate la punctele 64-66 din prezenta hotărâre, să adopte o decizie de returnare împotriva resortisantului în cauză al unei țări terțe.
- 68 Astfel, pe de o parte, într-o asemenea situație, articolul 20 TFUE se opune ca acestui resortisant al unei țări terțe să i se refuze șederea, precum și ca acestuia să i se impună o măsură de expulzare sau, în sens mai larg, o măsură care îl obligă să se întoarcă către o țară terță, din moment ce asemenea măsuri pot avea ca efect privarea cetățeanului Uniunii în cauză, ca urmare a relației de dependență existente între el și resortisantul respectiv al unei țări terțe, de beneficiul efectiv al drepturilor conferite de statutul său de cetățean al Uniunii [a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 septembrie 2016, CS, C-304/14, EU:C:2016:674, punctul 32, precum și Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 65].
- 69 Pe de altă parte, reiese din jurisprudența Curții că dreptul de ședere prevăzut la articolul 20 TFUE decurge direct din dreptul primar și ia naștere din momentul în care sunt îndeplinite condițiile care justifică acordarea acestui drept de ședere, chiar înainte de introducerea unei cereri având ca obiect recunoașterea dreptului de ședere (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 mai 2025, Stadt Wuppertal, C-130/24, EU:C:2025:340, punctele 32, 33 și 39).
- 70 Rezultă că, de la nașterea unei relații de dependență precum cea vizată la punctul 65 din prezenta hotărâre, resortisantul în cauză al unei țări terțe nu mai poate fi considerat, atât timp cât durează această relație de dependență, ca aflându-se în situație de ședere ilegală pe teritoriul statului membru în cauză, în sensul articolului 3 punctul 2 din Directiva 2008/115 [a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 mai 2018, K.A. ș.a. (Reîntregirea familiei în Belgia), C-82/16, EU:C:2018:308, punctul 89].
- 71 Or, din articolul 2 alineatul (1) și din articolul 6 alineatul (1) din această directivă rezultă că un stat membru nu poate adopta o decizie de returnare decât în privința unui resortisant al unei țări terțe care se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul său (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 decembrie 2024, Kaduna, C-244/24 și C-290/24, EU:C:2024:1038, punctele 137 și 138).

- 72 Rezultă din ceea ce precedă că revine autorităților naționale competente sarcina de a lua în considerare în mod corespunzător articolul 20 TFUE atunci când intenționează să adopte o decizie de returnare împotriva unui resortisant al unei țări terțe membru de familie al unui cetățean al Uniunii.
- 73 În acest scop, deși revine, desigur, statelor membre sarcina de a stabili modalitățile de punere în aplicare a articolului 20 TFUE în cadrul procedurilor de returnare, nu este mai puțin adevărat că aceste modalități nu trebuie totuși să compromită efectul util al acestui articol [a se vedea prin analogie Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 68, precum și jurisprudența citată].
- 74 În această privință, dat fiind că punerea în aplicare a unei proceduri de returnare în privința părintelui unui cetățean minor al Uniunii este susceptibilă, la fel ca adoptarea unei decizii prin care să se refuze șederea acestui părinte, să îl priveze pe acest cetățean al Uniunii de beneficiul efectiv al drepturilor pe care i le conferă articolul 20 TFUE, cerințele procedurale care se impun autorităților naționale competente în ceea ce privește examinarea cererilor de permis de ședere pot fi transpuse, *mutatis mutandis*, procedurilor de returnare.
- 75 Rezultă că, în cadrul unei astfel de proceduri, autoritățile naționale competente nu au obligația de a examina în mod sistematic și din proprie inițiativă existența unei relații de dependență, în sensul articolului 20 TFUE, persoana în cauză trebuind să prezinte elementele care permit să se aprecieze dacă sunt îndeplinite condițiile de aplicare a acestui articol [a se vedea prin analogie Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 69, precum și jurisprudența citată].
- 76 Cu toate acestea, pentru a asigura efectul util al articolului 20 TFUE, revine autorităților naționale care desfășoară o procedură de returnare ce vizează un resortisant al unei țări terțe membru de familie al unui cetățean al Uniunii sarcina de a aprecia, în special în temeiul elementelor pe care resortisantul unei țări terțe și cetățeanul Uniunii în cauză trebuie să i le poată furniza în mod liber și procedând, dacă este nevoie, la cercetările necesare, dacă există, între aceste două persoane, o relație de dependență precum cea descrisă la punctul 65 din prezenta hotărâre [a se vedea prin analogie Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 70, precum și jurisprudența citată].
- 77 În consecință, autoritățile naționale competente trebuie, atunci când intenționează, în temeiul reglementării naționale, să adopte o decizie de returnare care vizează un resortisant al unei țări terțe ale cărui legături familiale cu un cetățean al Uniunii le cunosc, să se asigure, eventual prin obținerea informațiilor necesare în acest scop, că decizia pe care o vor adopta nu are ca efect faptul că acest cetățean al Uniunii este obligat, în fapt, să părăsească teritoriul Uniunii considerat în ansamblul său. În acest scop, aceste autorități trebuie în special să verifice eventuala existență între persoanele în cauză a unei relații de dependență, astfel cum este descrisă la punctul 65 din prezenta hotărâre [a se vedea prin analogie Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctele 71 și 72].
- 78 În al doilea rând, independent de cerințele care rezultă din articolul 20 TFUE, atunci când statele membre pun în aplicare Directiva 2008/115, acestea trebuie, în temeiul articolului 5 din această directivă, pe de o parte, să țină seama în mod corespunzător de interesul superior al copilului, de viața de familie și de starea de sănătate a resortisantului în cauză al unei țări terțe, precum și, pe de altă parte, să respecte principiul nereturnării. Aceste interese și acest principiu trebuie luate în considerare în mod corespunzător în toate etapele procedurii de returnare și în special la

momentul adoptării unei decizii de returnare [a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 noiembrie 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Îndepărtare – Cannabis medicinal), C-69/21, EU:C:2022:913, punctul 91, și Hotărârea din 4 septembrie 2025, Adrar, C-313/25 PPU, EU:C:2025:647, punctul 79].

- 79 Prin urmare, un stat membru nu poate adopta o decizie de returnare fără a lua în considerare elementele pertinente ale vieții de familie a resortisantului în cauză al unei țări terțe pe care acesta le-a invocat, chiar și în susținerea unei cereri de ședere [a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 mai 2018, K.A. ș.a. (Reîntregirea familiei în Belgia), C-82/16, EU:C:2018:308, punctul 104].
- 80 În plus, atunci când autoritățile naționale competente intenționează să adopte o decizie de returnare împotriva unui părinte al unui minor, revine acestor autorități sarcina de a efectua o apreciere generală și aprofundată a situației minorului respectiv, ținând seama în mod corespunzător de interesul superior al copilului [a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 ianuarie 2021, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Returnarea unui minor neînsoțit), C-441/19, EU:C:2021:9, punctul 60, și Hotărârea din 11 martie 2021, État belge (Returnarea părintelui unui minor), C-112/20, EU:C:2021:197, punctul 33].
- 81 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 20 TFUE și articolul 5 din Directiva 2008/115 trebuie interpretate în sensul că se opun ca autoritățile unui stat membru să adopte o decizie de returnare împotriva unui resortisant al unei țări terțe membru de familie al unor cetățeni ai Uniunii, resortisanți ai acestui stat membru care nu și-au exercitat niciodată libertatea de circulație, fără să fi examinat în prealabil consecințele unei astfel de decizii asupra vieții de familie a respectivului resortisant al unei țări terțe și asupra situației copiilor minori ai acestuia, atunci când aceste autorități dispun de informații cu privire la existența unor legături de familie între respectivul resortisant al unei țări terțe și acești cetățeni ai Uniunii.

Cu privire la a cincea întrebare

- 82 Prin intermediul celei de a cincea întrebări, care trebuie analizată în al doilea rând, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 20 TFUE coroborat cu articolele 7, 24 și 47 din cartă, precum și cu principiul general al bunei administrări trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări a unui stat membru, astfel cum este interpretată de instanța supremă a acestui stat membru, care exclude invocarea acestui articol 20 împotriva unei decizii de returnare sau în cursul unei proceduri de returnare atunci când:
- fie un drept de ședere în temeiul articolului 20 menționat sau o relație de dependență sunt invocate pentru prima dată în stadiul procedurii jurisdicționale, în condițiile în care legăturile de familie dintre resortisantul în cauză al unei țări terțe și un cetățean al Uniunii erau deja cunoscute de autoritățile competente;
 - fie faptele pertinente pentru aplicarea aceluiași articol 20 sunt evidențiate pentru prima dată în cursul procedurii jurisdicționale;
 - fie procedura de returnare a fost precedată de o decizie de refuz al șederii în statul membru în cauză.

- 83 În ceea ce privește, în primul rând, ipoteza neinvocării unui drept de ședere în temeiul articolului 20 TFUE sau a unei relații de dependență în cursul procedurii administrative, trebuie subliniat că revine resortisantului unei țări terțe supus unei proceduri de returnare o obligație de cooperare loială în temeiul căreia acesta trebuie să informeze, în cel mai scurt termen, autoritățile naționale competente cu privire la orice evoluție pertinentă în ceea ce privește viața sa de familie (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 septembrie 2025, Adrar, C-313/25 PPU, EU:C:2025:647, punctul 83 și jurisprudența citată).
- 84 Cu toate acestea, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 73-77 din prezenta hotărâre, atunci când autoritățile naționale competente dispun de informații cu privire la existența unor legături de familie între resortisantul în cauză al unei țări terțe și un cetățean al Uniunii, aceste autorități nu pot adopta o decizie de returnare fără să fi verificat, procedând, dacă este nevoie, la cercetările necesare, că articolul 20 TFUE nu se opune adoptării unei asemenea decizii.
- 85 Într-o asemenea situație, împrejurarea că acest resortisant al unei țări terțe nu s-a prevalat în mod specific de articolul 20 TFUE în fața acestor autorități nu este de natură să le dispenseze pe acestea de obligația de a efectua o astfel de verificare sau să le permită să adopte o decizie de returnare în condițiile în care ar constata, la finalul acestei verificări, că sunt îndeplinite condițiile enunțate la punctele 64-66 din prezenta hotărâre [a se vedea prin analogie Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 73].
- 86 Prin urmare, având în vedere caracterul clar și necondiționat al obligațiilor care revin astfel autorităților naționale competente, acestea trebuie considerate ca având efect direct, astfel încât resortisantul în cauză al unei țări terțe trebuie să se poată prevala în fața unei instanțe naționale, în cadrul unei căi de atac efective precum cea impusă la articolul 13 alineatul (1) din Directiva 2008/115 și la articolul 47 din cartă, de o eventuală nerespectare a acestor obligații, chiar dacă nu a invocat în fața acestor autorități un drept de ședere în temeiul articolului 20 TFUE sau o relație de dependență.
- 87 În al doilea rând, în ceea ce privește eventuale elemente de fapt evidențiate pentru prima dată în cursul procedurii jurisdicționale, trebuie amintit că Curtea a statuat că, pentru a evita ca un cetățean minor al Uniunii să fie privat de beneficiul efectiv al drepturilor dobândite din statutul pe care i-l conferă articolul 20 TFUE, revine instanțelor naționale chemate să se pronunțe cu privire la un refuz al șederii sarcina de a lua în considerare elementele de fapt intervenite după decizia administrativă [a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 iunie 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Mamă thailandeză a unui copil minor neerlandez), C-459/20, EU:C:2023:499, punctul 52].
- 88 Dat fiind că punerea în aplicare a unei proceduri de returnare este de asemenea susceptibilă să priveze un cetățean minor al Uniunii de beneficiul efectiv al drepturilor dobândite din statutul pe care i-l conferă articolul 20 TFUE, această soluție trebuie să se aplice și în cadrul examinării unei acțiuni împotriva unei decizii de returnare.
- 89 De altfel, trebuie să se constate că, în ceea ce privește o măsură de expulzare dispusă împotriva unui resortisant al unui stat membru pentru un motiv de ordine publică, Curtea a statuat că dreptul Uniunii se opune unei practici naționale potrivit căreia instanțele naționale nu trebuie să ia în considerare elemente de fapt intervenite după această măsură (a se vedea prin analogie Hotărârea din 29 aprilie 2004, Orfanopoulos și Oliveri, C-482/01 și C-493/01, EU:C:2004:262, punctul 82).

- 90 Rezultă că o instanță națională sesizată cu o acțiune împotriva unei decizii de returnare trebuie să ia în considerare elemente de fapt pertinente pentru aplicarea articolului 20 TFUE evidențiate pentru prima dată în cursul procedurii jurisdicționale.
- 91 În al treilea rând, în ceea ce privește relevanța existenței unei decizii prealabile privind șederea, trebuie subliniat că, dat fiind că revine statelor membre sarcina de a stabili modalitățile de punere în aplicare a articolului 20 TFUE în cadrul unei proceduri de returnare, acestora le este permis să le definească urmărind să garanteze că dreptul resortisantului în cauză al unei țări terțe ca situația sa familială să fie luată în considerare înainte de adoptarea unei decizii de returnare să nu poată fi instrumentalizat pentru redeschiderea sau prelungirea la nesfârșit a procedurii administrative [a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 mai 2018, K.A. ș.a. (Reîntregirea familiei în Belgia), C-82/16, EU:C:2018:308, punctul 105].
- 92 În particular, un stat membru poate prevedea că autoritățile naționale competente trebuie să țină seama de constatări referitoare la situația familială a persoanei în cauză efectuate cu ocazia examinării unei cereri de permis de ședere, fără a trebui să reconsidere în mod necesar ansamblul acestei situații *ex novo*.
- 93 Cu toate acestea, pe de o parte, existența unei decizii de refuz al șederii nu poate avea un caracter determinant, în vederea aplicării articolului 20 TFUE în cursul unei proceduri de returnare, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în care autoritățile naționale competente au adoptat această decizie fără a aprecia nicidecum dacă acest articol era aplicabil, deși dispuneau de informații cu privire la existența unor legături de familie între resortisantul în cauză al unei țări terțe și un cetățean al Uniunii.
- 94 Pe de altă parte, reiese din jurisprudența Curții referitoare la ședere că autoritățile naționale competente trebuie să țină seama de situația astfel cum se prezintă aceasta la momentul la care sunt chemate să se pronunțe cu privire la aplicarea articolului 20 TFUE [a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 iunie 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Mamă thailandeză a unui copil minor neerlandez), C-459/20, EU:C:2023:499, punctul 52]. În plus, astfel cum se amintește la punctul 69 din prezenta hotărâre, un drept de ședere în temeiul articolului 20 TFUE ia naștere din momentul în care sunt îndeplinite condițiile care justifică acordarea sa, independent de procedurile desfășurate în vederea recunoașterii acestui drept.
- 95 Din elementele enunțate la punctul precedent din prezenta hotărâre rezultă că, într-o situație în care decizia de refuz al șederii și decizia de returnare nu sunt adoptate în același timp, în special într-o situație, precum cea în discuție în litigiul principal, în care un interval de timp semnificativ separă adoptarea acestor decizii, autoritățile naționale competente trebuie, în orice caz, să țină seama, în cursul procedurii de returnare, de eventuale împrejurări noi pertinente în vederea aplicării articolului 20 TFUE și că, prin urmare, ele nu se vor putea baza exclusiv, pentru a înlătura această aplicare, pe faptul că dreptul de ședere a fost refuzat anterior, inclusiv dacă acest refuz a fost adoptat ținând seama în mod corespunzător de acest articol.

- 96 În consecință, este necesar să se răspundă la a cincea întrebare că articolul 20 TFUE coroborat cu articolul 47 din cartă trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări a unui stat membru, astfel cum este interpretată de instanța supremă a acestui stat membru, care exclude invocarea acestui articol 20 împotriva unei decizii de returnare sau în cursul unei proceduri de returnare atunci când:
- fie un drept de ședere în temeiul articolului 20 menționat sau o relație de dependență sunt invocate pentru prima dată în stadiul procedurii jurisdicționale, în condițiile în care legăturile de familie dintre resortisantul în cauză al unei țări terțe și un cetățean al Uniunii erau deja cunoscute de autoritățile competente;
 - fie faptele pertinente pentru aplicarea aceluiași articol 20 sunt evidențiate pentru prima dată în cursul procedurii jurisdicționale;
 - fie procedura de returnare a fost precedată de o decizie de refuz al șederii în statul membru în cauză.

Cu privire la a doua întrebare

- 97 Prin intermediul celei de a doua întrebări, care trebuie analizată în al treilea rând, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 20 TFUE, precum și articolele 5, 12 și 13 din Directiva 2008/115 coroborate cu articolele 7 și 24 din cartă trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru care impune autorităților acestui stat membru să adopte o decizie de returnare, pentru un motiv de securitate națională, împotriva unui resortisant al unei țări terțe membru de familie al unor cetățeni ai Uniunii, resortisanți ai statului membru menționat care nu și-au exercitat niciodată libertatea de circulație, numai pe baza unui aviz obligatoriu nemotivat adoptat de un organ cu atribuții specializate în domeniul securității naționale, fără o examinare riguroasă a tuturor circumstanțelor individuale și a respectării principiului proporționalității.
- 98 În primul rând, reiese din jurisprudența constantă a Curții că statele membre pot deroga, în anumite condiții, de la dreptul de ședere derivat care decurge din articolul 20 TFUE pentru un membru al familiei unui cetățean al Uniunii, precum cel menționat la punctul 64 din prezenta hotărâre, pentru a garanta menținerea ordinii publice sau protejarea siguranței publice. Aceasta poate fi situația atunci când acest resortisant al unei țări terțe constituie o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa ordinii publice sau a siguranței publice ori naționale [a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 76, precum și jurisprudența citată].
- 99 Cu toate acestea, un refuz al dreptului de ședere întemeiat pe acest motiv nu poate decurge decât dintr-o apreciere concretă a tuturor împrejurărilor pertinente ale speței, în lumina principiului proporționalității, a drepturilor fundamentale a căror respectare este asigurată de Curte și, dacă este cazul, a interesului superior al copilului resortisantului în cauză al unei țări terțe [Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 77, precum și jurisprudența citată].
- 100 Din considerațiile care figurează la punctele 72 și 73 din prezenta hotărâre rezultă că această cerință se impune și în cursul unei proceduri de returnare desfășurate împotriva unui resortisant al unei țări terțe membru de familie al unor cetățeni ai Uniunii, resortisanți ai statului membru în cauză care nu și-au exercitat niciodată libertatea de circulație. De altfel, Curtea a statuat deja că

cerința menționată trebuia respectată într-o procedură referitoare la aplicarea articolului 20 TFUE, în care nu este în discuție o decizie de refuz al șederii, ci o măsură de expulzare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 septembrie 2016, CS, C-304/14, EU:C:2016:674, punctele 40 și 41).

- 101 Pe de altă parte, atunci când intenționează să adopte o decizie de returnare pentru un motiv de securitate națională, statele membre rămân obligate să respecte articolul 5 din Directiva 2008/115, precum și articolele 7 și 24 din cartă.
- 102 Or, astfel cum se arată în considerentul (6) al directivei menționate, deciziile adoptate în temeiul acesteia ar trebui adoptate de la caz la caz și să țină seama de criterii obiective, astfel încât revine autorităților naționale competente sarcina de a lua în considerare toate împrejurările pertinente în vederea aplicării acestor articole și în special situația familială a resortisantului în cauză al unei țări terțe, înainte de a putea adopta o asemenea decizie de returnare. În plus, aceste autorități naționale trebuie să asigure respectarea principiului proporționalității în toate etapele procedurii de returnare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iunie 2015, Zh. și O., C-554/13, EU:C:2015:377, punctul 49, precum și Hotărârea din 1 august 2025, Al Hoceima și Boghni, C-636/23 și C-637/23, EU:C:2025:603, punctul 77).
- 103 Prin urmare, deși dreptul Uniunii nu stabilește care autoritate trebuie să efectueze aprecierile menționate la punctele 99 și 101 din prezenta hotărâre, nu este mai puțin adevărat că o decizie de returnare, întemeiată pe un motiv de securitate națională, nu poate fi adoptată decât în urma unor astfel de aprecieri.
- 104 În al doilea rând, articolul 12 alineatul (1) din Directiva 2008/115 prevede că deciziile de returnare se emit în scris și conțin motivele de fapt și de drept ale acestora. Această dispoziție permite totuși limitarea informațiilor referitoare la motivele de fapt, atunci când dreptul național permite restrângerea dreptului la informare, în special pentru a proteja securitatea națională.
- 105 Dat fiind că dreptul Uniunii nu cuprinde norme care să definească cu precizie modalitățile concrete ale unei astfel de limitări, acestea țin de ordinea juridică internă a fiecărui stat membru, în temeiul principiului autonomiei procedurale a statelor membre, cu condiția însă ca ele să nu fie mai puțin favorabile decât cele aplicabile unor situații similare de natură internă (principiul echivalenței) și să nu facă imposibilă în practică sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite de ordinea juridică a Uniunii (principiul efectivității) [a se vedea prin analogie Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 79, precum și jurisprudența citată].
- 106 În această privință, trebuie amintit de asemenea că, atunci când pun în aplicare dreptul Uniunii, statele membre sunt obligate să asigure respectarea atât a cerințelor care decurg din principiul general al bunei administrări, cât și a dreptului la o cale de atac efectivă consacrat la articolul 47 primul paragraf din cartă [Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 80, precum și jurisprudența citată].
- 107 Or, rezultă din jurisprudența constantă a Curții că efectivitatea controlului jurisdicțional garantat la articolul 47 primul paragraf din cartă impune ca persoana interesată să poată lua cunoștință de motivele pe care se întemeiază o decizie luată în privința sa fie din cuprinsul deciziei înseși, fie dintr-o comunicare a acestor motive făcută la cererea sa, fără a se aduce atingere prerogativei instanței competente de a solicita autorității vizate să le comunice, pentru a-i permite persoanei interesate să își apere drepturile în cele mai bune condiții posibile și să decidă în deplină cunoștință de cauză dacă este util să sesizeze instanța competentă, precum și pentru a-i permite

pe deplin acesteia din urmă să exercite controlul de legalitate al deciziei naționale în cauză [Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 81, precum și jurisprudența citată].

- 108 Cu toate acestea, trebuie amintit că drepturile prevăzute la articolul 47 din cartă nu constituie prerogative absolute și că obligația de motivare care este corolarul acestora poate fi, așadar, limitată, în cadrul definit la articolul 12 alineatul (1) din Directiva 2008/115, pe baza unei ponderări între, pe de o parte, dreptul la bună administrare, precum și dreptul la o cale de atac efectivă al persoanei vizate și, pe de altă parte, interesele evocate pentru a justifica nedivulgarea către această persoană a unor informații referitoare la motivele de fapt, în special atunci când aceste interese au legătură cu securitatea națională (a se vedea prin analogie Hotărârea din 22 septembrie 2022, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság ș.a., C-159/21, EU:C:2022:708, punctul 50).
- 109 Această ponderare nu poate conduce însă, ținând seama de necesitatea de a respecta articolul 47 din cartă, la privarea de orice efectivitate a dreptului la apărare al persoanei în cauză și la golirea de conținut a dreptului la o cale de atac prevăzut la articolul 13 alineatul (1) din Directiva 2008/115, în special prin necomunicarea către aceasta cel puțin a esenței motivelor pe care se întemeiază decizia adoptată în privința sa (a se vedea prin analogie Hotărârea din 22 septembrie 2022, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság ș.a., C-159/21, EU:C:2022:708, punctul 51).
- 110 Din considerațiile care precedă, referitoare atât la cerința luării în considerare a tuturor împrejurărilor pertinente în vederea aplicării articolului 20 TFUE și a articolului 5 din Directiva 2008/115, cât și la obligația de motivare a deciziilor de returnare, rezultă că o autoritate națională competentă în materie de returnare nu se poate limita în mod valabil la punerea în aplicare a unei decizii nemotivate adoptate de o altă autoritate națională, care nu s-a conformat acestei cerințe, și să adopte, numai pe acest temei și pentru un motiv de securitate națională, o decizie de returnare împotriva unui resortisant al unei țări terțe membru de familie al unor cetățeni ai Uniunii, resortisanți ai acestui stat membru care nu și-au exercitat niciodată libertatea de circulație [a se vedea prin analogie Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 82, precum și jurisprudența citată].
- 111 Această constatare nu exclude nicidecum ca o parte dintre informațiile utilizate de autoritatea competentă pentru a efectua aprecierile menționate la punctele 99 și 101 din prezenta hotărâre să poată fi furnizate de organe cu atribuții specializate legate de securitatea națională, din proprie inițiativă sau la cererea acestei autorități [a se vedea prin analogie Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 83, precum și jurisprudența citată].
- 112 De asemenea, constatarea menționată nu interzice unui stat membru să investească un organ cu atribuții specializate în domeniul securității naționale cu competența de a emite un aviz care să impună, de manieră obligatorie, adoptarea unei decizii de returnare, cu condiția ca acest organ să se conformeze obligației de motivare și să nu poată adopta un astfel de aviz decât după ce a luat în considerare în mod corespunzător toate împrejurările pertinente menționate la punctele 99 și 101 din prezenta hotărâre [a se vedea prin analogie Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 84, precum și jurisprudența citată].

- 113 Având în vedere tot ceea ce precedă, este necesar să se răspundă la a doua întrebare că articolul 20 TFUE, precum și articolele 5, 12 și 13 din Directiva 2008/115 coroborate cu articolele 7 și 24 din cartă trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru care impune autorităților acestui stat membru să adopte o decizie de returnare, pentru un motiv de securitate națională, împotriva unui resortisant al unei țări terțe membru de familie al unor cetățeni ai Uniunii, resortisanți ai statului membru menționat care nu și-au exercitat niciodată libertatea de circulație, numai pe baza unui aviz obligatoriu nemotivat adoptat de un organ cu atribuții specializate în domeniul securității naționale, fără o examinare riguroasă a tuturor circumstanțelor individuale și a respectării principiului proporționalității.

Cu privire la a treia, la a patra, la a șasea și la a șaptea întrebare

- 114 Prin intermediul celei de a treia, al celei de a patra, al celei de a șasea și al celei de a șaptea întrebări, care trebuie analizate împreună și în al patrulea rând, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolele 12 și 13 din Directiva 2008/115 coroborate cu articolele 1, 5 și 11 din aceasta, cu articolul 20 TFUE, cu principiul general al buneii administrări, precum și cu articolele 5, 7, 24 și 47 din cartă trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru, astfel cum a fost interpretată de instanța supremă a acestui stat membru, care prevede că, atunci când o decizie de returnare și o decizie privind interdicția de intrare, adoptate în privința unui resortisant al unei țări terțe membru de familie al unor cetățeni ai Uniunii, resortisanți ai statului membru menționat care nu și-au exercitat niciodată libertatea de circulație, se întemeiază pe informații a căror divulgare ar compromite securitatea națională a aceluiași stat membru, acest resortisant al unei țări terțe nu poate avea acces la aceste informații decât după ce a obținut o autorizație în acest scop, nu i se comunică nici măcar esența motivelor pe care se întemeiază aceste decizii și nu poate, în orice caz, să utilizeze, în scopul procedurii administrative sau jurisdicționale, informațiile la care ar fi putut eventual să aibă acces, ci instanța competentă trebuie să solicite unui procuror să intervină pentru a proteja drepturile respectivului resortisant al unei țări terțe.
- 115 Cu titlu introductiv, trebuie să se constate că, din moment ce a treia, a patra, a șasea și a șaptea întrebare se referă exclusiv la procedura care trebuie urmată în fața autorităților naționale competente și a instanțelor naționale într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, articolele 1 și 11 din Directiva 2008/115, precum și articolele 5, 7 și 24 din cartă nu sunt pertinente pentru răspunsul la aceste întrebări.
- 116 Astfel cum s-a arătat la punctul 104 din prezenta hotărâre, articolul 12 alineatul (1) din Directiva 2008/115 prevede că deciziile de returnare și deciziile privind interdicția de intrare se emit în scris și conțin motivele de fapt și de drept ale acestora.
- 117 Articolul 13 alineatul (1) din această directivă prevede că resortisantului în cauză al unei țări terțe i se acordă posibilitatea unei căi de atac efective împotriva acestor decizii în fața unei autorități judiciare sau administrative competente sau în fața unui organ alcătuit din membri imparțiali și care beneficiază de garanții de independență.
- 118 Aceste dispoziții nu cuprind însă nicio indicație cu privire la modalitățile de acces la dosarul referitor la o procedură de returnare. În plus, astfel cum s-a arătat la punctele 104 și 105 din prezenta hotărâre, deși articolul 12 alineatul (1) din directiva menționată permite limitarea informațiilor referitoare la motivele de fapt care trebuie să figureze în deciziile referitoare la

returnare, atunci când dreptul național permite restrângerea dreptului la informare, în special pentru a proteja securitatea națională, dreptul Uniunii nu cuprinde o normă specifică care să definească modalitățile concrete ale unei asemenea limitări.

- 119 Rezultă că modalitățile concrete ale procedurilor stabilite în materie de acces al resortisantului în cauză al unei țări terțe la dosarul referitor la o procedură de returnare, precum și la motivele unei decizii de returnare și ale unei decizii privind interdicția de intrare, atunci când aceste decizii se întemeiază pe informații a căror divulgare ar compromite securitatea națională a statului membru în cauză, intră sub incidența ordinii juridice a fiecărui stat membru, în limitele care rezultă din principiile și din dreptul amintite la punctele 105 și 106 din prezenta hotărâre.
- 120 Rezultă în special că respectarea dreptului la apărare al persoanei în cauză trebuie să fie garantată atât în cursul procedurii administrative, cât și în cursul unei eventuale proceduri jurisdicționale [Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 88, precum și jurisprudența citată].
- 121 În această privință, referitor, în primul rând, la procedura administrativă, reiese dintr-o jurisprudență constantă a Curții că respectarea dreptului la apărare presupune că destinatarului unei decizii care îi afectează în mod semnificativ interesele trebuie să i se dea posibilitatea de către autoritățile administrative ale statelor membre, atunci când acestea adoptă măsuri care intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii, de a-și face cunoscut în mod util punctul de vedere cu privire la elementele pe care administrația intenționează să își întemeieze decizia [Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 89, precum și jurisprudența citată].
- 122 Această cerință are ca obiect în special, în cadrul unei proceduri de returnare precum cea în discuție în litigiul principal, să permită autorității competente să se conformeze obligației sale de a se pronunța cu privire la eventuala adoptare a unei decizii de returnare și a unei decizii privind interdicția de intrare procedând în deplină cunoștință de cauză la evaluarea individuală a tuturor împrejurărilor relevante, ceea ce necesită ca destinatarul acestor decizii să poată corecta o eroare sau să poată invoca astfel de elemente referitoare la situația sa personală pentru ca deciziile menționate să fie adoptate, să nu fie adoptate sau să aibă un anumit conținut [a se vedea prin analogie Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 90, precum și jurisprudența citată].
- 123 Cerința menționată urmărește în mod mai general, cu ocazia inițierii unei proceduri de returnare, să contribuie la respectarea obligațiilor impuse la articolul 5 din Directiva 2008/115, garantând că resortisantul în cauză al unei țări terțe își poate face cunoscut punctul de vedere cu privire la efectele concrete ale acestor obligații în privința sa [a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 mai 2018, K.A. ș.a. (Reîntregirea familiei în Belgia), C-82/16, EU:C:2018:308, punctul 103, precum și Hotărârea din 14 ianuarie 2021, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Returnarea unui minor neînsoțit), C-441/19, EU:C:2021:9, punctul 59].
- 124 Întrucât cerința menționată presupune în mod necesar ca acestui destinatar să îi fie oferită, dacă este cazul prin intermediul unui consilier, o posibilitate concretă de a lua cunoștință de elementele pe care administrația intenționează să își întemeieze decizia, respectarea dreptului la apărare are drept corolar dreptul de acces la ansamblul elementelor dosarului în cursul procedurii administrative [a se vedea prin analogie Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 91, precum și jurisprudența citată].

- 125 În ceea ce privește, în al doilea rând, procedura jurisdicțională, respectarea dreptului la apărare presupune ca reclamantul să poată avea acces nu numai la motivele deciziilor luate în privința sa, ci și la ansamblul elementelor din dosar pe care s-a bazat administrația, pentru a putea în mod efectiv să își exprime poziția cu privire la aceste elemente [Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 92, precum și jurisprudența citată].
- 126 În plus, principiul contradictorialității, care reprezintă o componentă a dreptului la apărare, menționat la articolul 47 din cartă, presupune că părțile la un proces trebuie să aibă dreptul de a lua cunoștință de toate înscrisurile sau observațiile prezentate instanței pentru a influența decizia acesteia, precum și pe acela de a le discuta, ceea ce înseamnă că persoana vizată de o decizie de returnare și de o decizie privind interdicția de intrare trebuie să poată lua cunoștință de elementele din dosarul său care sunt puse la dispoziția instanței chemate să se pronunțe asupra căii de atac exercitate împotriva acestor decizii [Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 93, precum și jurisprudența citată].
- 127 În aceste condiții, trebuie amintit că dreptul la apărare nu este absolut și că dreptul de acces la dosar care este corolarul acestuia poate fi limitat pe baza unei ponderări între, pe de o parte, principiul general al bunei administrări, precum și dreptul la o cale de atac efectivă al persoanei în cauză și, pe de altă parte, interesele evocate pentru a justifica nedivulgarea unui element din dosar acestei persoane, în special atunci când aceste interese au legătură cu securitatea națională [Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 94, precum și jurisprudența citată].
- 128 Această ponderare nu poate conduce însă, ținând seama de necesitatea de a respecta articolul 47 din cartă, la privarea de orice efectivitate a dreptului la apărare al persoanei în cauză și la golirea de conținut a dreptului său la o cale de atac care decurge din acest articol 47, în special prin necomunicarea către aceasta cel puțin a esenței motivelor pe care se întemeiază deciziile adoptate în privința sa [a se vedea prin analogie Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 95, precum și jurisprudența citată].
- 129 Această ponderare poate, în schimb, să determine ca anumite elemente din dosar să nu fie comunicate persoanei interesate, în cazul în care divulgarea acestor elemente poate compromite în mod direct și specific securitatea națională a statului membru în cauză prin aceea că poate, de exemplu, să pună în pericol viața, sănătatea sau libertatea unor persoane sau să dezvăluie metodele de investigare utilizate în mod specific de organele cu atribuții specializate în domeniul securității naționale și, astfel, să afecteze serios sau chiar să împiedice îndeplinirea în viitor a sarcinilor acestor organe [a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 96, precum și jurisprudența citată].
- 130 Prin urmare, deși statele membre pot, atunci când securitatea națională impune acest lucru, să nu acorde persoanei în cauză acces direct la întregul său dosar în cadrul unei proceduri de returnare precum cea în discuție în litigiul principal și în special să limiteze, în temeiul articolului 12 alineatul (1) din Directiva 2008/115, informațiile referitoare la motivele de fapt ale deciziilor luate împotriva acestei persoane, ele nu pot, fără a încălca principiul efectivității, principiul general al bunei administrări și dreptul la o cale de atac efectivă, să pună persoana menționată într-o situație în care nu ar fi în măsură să ia cunoștință în mod util, eventual în cadrul unei proceduri specifice dedicate protejării securității naționale, de substanța elementelor

determinante depuse în acest dosar [a se vedea prin analogie Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 97, precum și jurisprudența citată].

- 131 În acest context, este necesar să se constate mai întâi că, atunci când divulgarea unor informații din dosar a fost limitată pentru un motiv de securitate națională, respectarea dreptului la apărare al persoanei interesate nu este asigurată în mod suficient prin posibilitatea persoanei respective de a obține, în anumite condiții, o autorizație de acces la aceste informații însoțită de o interdicție completă de a utiliza informațiile astfel obținute în scopul procedurii administrative sau al eventualei proceduri jurisdicționale [a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 98, precum și jurisprudența citată].
- 132 Apoi, posibilitatea instanței competente de a avea acces la întregul dosar nu se poate substitui accesului persoanei vizate la informațiile din acest dosar, din moment ce respectarea dreptului la apărare presupune ca această persoană, eventual prin intermediul unui consilier, să își poată valorifica interesele exprimându-și punctul de vedere cu privire la aceste elemente [a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 99, precum și Hotărârea din 29 iulie 2024, protectus, C-185/23, EU:C:2024:657, punctul 95 și jurisprudența citată].
- 133 În sfârșit, un mecanism precum cel descris de instanța de trimitere, care se bazează pe intervenția unui procuror în interesul resortisantului în cauză al unei țări terțe, fără ca acest procuror să poată comunica el însuși acestui resortisant al unei țări terțe elementele la care va avea acces, nu este de natură să îndeplinească cerințele care rezultă din articolul 47 din cartă.
- 134 Astfel, un asemenea mecanism nu permite nicidecum să se garanteze că procurorul va exprima punctul de vedere al resortisantului în cauză al unei țări terțe cu privire la elementele pertinente ale dosarului, întrucât acest resortisant al unei țări terțe nu are cunoștința de aceste elemente, iar procurorul nu este obligat să consulte respectivul resortisant al unei țări terțe sau să urmeze eventuale instrucțiuni formulate de acesta din urmă.
- 135 În plus, reiese din jurisprudența Curții că comunicarea substanței motivelor pe care se întemeiază decizia în cauză menționată la punctul 130 din prezenta hotărâre trebuie să fie asigurată în raport cu însuși destinatarul acestei decizii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 iunie 2013, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, punctul 65, și Hotărârea din 29 iulie 2024, protectus, C-185/23, EU:C:2024:657, punctul 88).
- 136 De altfel, Curtea a considerat că o reglementare națională în cadrul căreia un avocat putea avea acces la informațiile clasificate pe care se întemeiază o decizie, dar nu era autorizat să divulge conținutul acestora clientului său, nu era suficientă pentru a garanta respectarea articolului 47 din cartă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 iulie 2024, protectus, C-185/23, EU:C:2024:657, punctul 95).
- 137 Rezultă că este necesar să se răspundă la a treia, la a patra, la a șasea și la a șaptea întrebare că articolele 12 și 13 din Directiva 2008/115 coroborate cu articolul 5 din aceasta, cu articolul 20 TFUE, cu principiul general al bunei administrări, precum și cu articolul 47 din cartă trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru, astfel cum a fost interpretată de instanța supremă a acestui stat membru, care prevede că, atunci când o decizie de returnare și o decizie privind interdicția de intrare, adoptate în privința unui resortisant al unei

țări terțe membru de familie al unor cetățeni ai Uniunii, resortisanți ai statului membru menționat care nu și-au exercitat niciodată libertatea de circulație, se întemeiază pe informații a căror divulgare ar compromite securitatea națională a aceluiași stat membru, acest resortisant al unei țări terțe nu poate avea acces la aceste informații decât după ce a obținut o autorizație în acest scop, nu i se comunică nici măcar esența motivelor pe care se întemeiază aceste decizii și nu poate, în orice caz, să utilizeze, în scopul procedurii administrative sau jurisdicționale, informațiile la care ar fi putut eventual să aibă acces, ci instanța competentă trebuie să solicite unui procuror să intervină pentru a proteja drepturile respectivului resortisant al unei țări terțe.

Cu privire la a noua întrebare

- 138 Prin intermediul celei de a noua întrebări, care trebuie analizată în al cincilea rând, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă principiul general al bunei administrări și articolul 47 din cartă trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru care prevede că un organ cu atribuții specializate în domeniul securității naționale poate, atunci când consideră că divulgarea însăși a esenței motivelor pe care se întemeiază o decizie de returnare ar risca să aducă atingere securității naționale, să refuze orice divulgare a acestor motive resortisantului unei țări terțe care face obiectul acestei decizii.
- 139 Astfel cum reiese din cuprinsul punctului 130 din prezenta hotărâre, principiul efectivității, principiul general al bunei administrări și articolul 47 din cartă se opun ca o instanță națională sesizată cu o cale de atac împotriva unei decizii de returnare să poată respinge această acțiune întemeindu-se în mod hotărâtor pe elemente din dosar a căror substanță nu a fost comunicată persoanei în cauză.
- 140 Desigur, normele referitoare la clasificarea și la declasificarea informațiilor în temeiul reglementărilor naționale, precum și la modalitățile de divulgare a informațiilor clasificate nu fac obiectul unei armonizări printr-un act al Uniunii [a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 103, precum și jurisprudența citată].
- 141 Nu este mai puțin adevărat că, atunci când o decizie de returnare se întemeiază pe informații clasificate, aceste norme trebuie puse în aplicare cu respectarea principiului general al bunei administrări și a articolului 47 din cartă [a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 105, precum și jurisprudența citată].
- 142 Or, Curtea a statuat că statelor membre le este permis, în scopul de a evita, din rațiuni care țin de siguranța statului, în cazuri excepționale, comunicarea către persoana interesată a motivelor precise și complete care constituie temeiul unei decizii privind șederea, să prevadă tehnici și norme procedurale care să permită concilierea, pe de o parte, a considerațiilor legitime care țin de siguranța statului referitoare la natura și la sursele informațiilor care au fost luate în considerare pentru adoptarea unei astfel de decizii și, pe de altă parte, a necesității de a-i garanta justițiabilului în suficientă măsură respectarea drepturilor sale procedurale, cum ar fi dreptul de a fi ascultat, precum și principiul contradictorialității [Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 107, precum și jurisprudența citată].

- 143 Curtea a considerat compatibil cu articolul 47 din cartă un sistem în care instanța competentă poate să ia cunoștință atât de ansamblul motivelor, cât și de elementele de probă aferente acestora pe baza cărora a fost luată decizia în cauză, dar și să verifice dacă rațiunile legate de siguranța statului invocate de autoritatea națională se opun efectiv sau nu comunicării complete a acestor motive și a acestor elemente de probă [Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 108, precum și jurisprudența citată].
- 144 În ceea ce privește controlul jurisdicțional al acestor motive, Curtea a apreciat că este suficient, pentru a garanta respectarea articolului 47 din cartă, ca instanța competentă să poată, în ipoteza în care consideră că motivele menționate nu sunt valabile, să dea autorității naționale competente posibilitatea de a comunica persoanei interesate motivele și elementele de probă care lipsesc [Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 109, precum și jurisprudența citată].
- 145 Într-o asemenea ipoteză, dacă autoritatea națională decide să nu procedeze la comunicarea tuturor motivelor și elementelor de probă aferente acestora, instanța competentă trebuie, pentru a se conforma articolului 47 din cartă, să examineze legalitatea deciziei în cauză doar pe baza motivelor și a elementelor de probă care au fost comunicate [Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 110, precum și jurisprudența citată].
- 146 Invers, în ipoteza în care instanța competentă consideră că rațiunile invocate de autoritatea națională se opun comunicării complete a acestor motive și a acestor elemente de probă, Curtea a apreciat că instanța competentă poate ține seama de aceste motive și de aceste elemente de probă, punând în balanță în mod adecvat cerințele pertinente, și a arătat că, atunci când această instanță intenționează să procedeze astfel, ea trebuie să se asigure că conținutul esențial al motivelor care constituie temeiul deciziei în cauză este comunicat persoanei interesate într-o manieră care să țină seama în mod corespunzător de confidențialitatea necesară a elementelor de probă [Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 111, precum și jurisprudența citată].
- 147 Cu toate acestea, Curtea a precizat de asemenea că, atunci când această obligație de comunicare este încălcată, instanța menționată este obligată să deducă consecințele care decurg din aceasta [a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 112, precum și jurisprudența citată].
- 148 În aceste condiții, statele membre au libertatea de a rezerva autorității naționale competente competența de a comunica sau nu motive sau elemente de probă clasificate, cu condiția ca instanța națională sesizată cu recursul împotriva unei decizii de returnare să aibă competența de a deduce consecințele din decizia adoptată în final în această privință de către autoritatea respectivă (a se vedea prin analogie Hotărârea din 29 iulie 2024, protectus, C-185/23, EU:C:2024:657, punctul 99 și jurisprudența citată).
- 149 În consecință, este necesar să se răspundă la a noua întrebare că principiul general al bunei administrări și articolul 47 din cartă trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări a unui stat membru care prevede că un organ cu atribuții specializate în domeniul securității naționale poate, atunci când consideră că divulgarea însăși a esenței motivelor pe care se întemeiază o decizie de returnare ar risca să aducă atingere securității naționale, să refuze orice divulgare a acestor motive resortisantului unei țări terțe care face obiectul acestei decizii. În

schimb, o instanță națională sesizată cu o cale de atac împotriva unei asemenea decizii trebuie, pentru a garanta respectarea dreptului la apărare al acestei persoane, să deducă, dacă este cazul, consecințele unei eventuale decizii a autorităților competente de a nu comunica toate sau o parte din motivele acestei decizii și din elementele de probă aferente acestora.

Cu privire la a opta întrebare

Cu privire la admisibilitate

- 150 Comisia arată că a opta întrebare trebuie, în parte, să fie înlăturată ca inadmisibilă, în măsura în care se raportează la efectele asupra Kúria (Curtea Supremă) înseși ale unei decizii în interesul unei interpretări uniforme a dreptului. Astfel, din moment ce instanța de trimitere este o instanță inferioară, un răspuns al Curții cu privire la acest aspect nu i-ar fi deloc util pentru soluționarea litigiului principal.
- 151 În această privință trebuie amintit că, în temeiul unei jurisprudențe constante a Curții, în cadrul cooperării dintre Curte și instanțele naționale instituite la articolul 267 TFUE, numai instanța națională care este sesizată cu soluționarea litigiului și care trebuie să își asume răspunderea pentru decizia ce urmează a fi pronunțată are competența să aprecieze, luând în considerare particularitățile cauzei, atât necesitatea unei decizii preliminare pentru a fi în măsură să pronunțe propria hotărâre, cât și relevanța întrebărilor pe care le adresează Curții. În consecință, în cazul în care întrebările adresate privesc interpretarea dreptului Uniunii, Curtea este în principiu obligată să se pronunțe (a se vedea Hotărârea din 21 aprilie 1988, Pardini, 338/85, EU:C:1988:194, punctul 8, și Hotărârea din 24 iulie 2023, Lin, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, punctul 61).
- 152 Rezultă că întrebările privind dreptul Uniunii beneficiază de o prezumție de relevanță. Curtea poate refuza să se pronunțe asupra unei întrebări preliminare adresate de o instanță națională numai dacă este evident că interpretarea solicitată a dreptului Uniunii nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, atunci când problema este de natură ipotetică sau atunci când Curtea nu dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care i-au fost adresate (a se vedea Hotărârea din 13 iulie 2000, Idéal tourisme, C-36/99, EU:C:2000:405, punctul 20, și Hotărârea din 24 iulie 2023, Lin, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, punctul 62).
- 153 În speță, dat fiind că instanța de trimitere nu este un complet din cadrul Kúria (Curtea Supremă), ci o instanță inferioară, este necesar să se considere că normele care definesc condițiile în care Kúria (Curtea Supremă) se poate îndepărta de propria jurisprudență nu au în mod vădit nicio legătură cu obiectul litigiului principal.
- 154 Rezultă că a opta întrebare este admisibilă numai în măsura în care se referă la normele care definesc competențele instanțelor inferioare.

Cu privire la fond

- 155 Prin intermediul părții admisibile a celei de a opta întrebări, care trebuie analizată în al șaselea rând, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 4 alineatul (3) și articolul 19 alineatul (1) TUE, articolul 267 TFUE, precum și articolul 47 din cartă coroborate cu principiul supremației dreptului Uniunii, cu principiul general al bunei administrări, precum și cu

articolele 1, 5 și 11-13 din Directiva 2008/115 trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru care obligă o instanță națională să se conformeze aprecierilor în drept ale unei instanțe de grad superior, chiar dacă consideră, având în vedere interpretarea dreptului Uniunii furnizată de Curte, că aceste aprecieri nu sunt conforme cu dreptul menționat.

- 156 Cu titlu introductiv, trebuie să se constate că, din moment ce a opta întrebare se raportează la normele care reglementează, în general, relațiile dintre Kúria (Curtea Supremă) și instanțele maghiare inferioare, dispozițiile Directivei 2008/115 nu prezintă relevanță directă pentru a răspunde la această întrebare.
- 157 Conform unei jurisprudențe constante, principiul supremației dreptului Uniunii consacră preeminența dreptului Uniunii asupra dreptului statelor membre. Acest principiu impune, prin urmare, tuturor autorităților statelor membre să asigure efectul deplin al diverselor norme ale Uniunii, întrucât dreptul statelor membre nu poate afecta efectul recunoscut acestor diferite norme pe teritoriul acestor state. Rezultă de aici că, în temeiul principiului supremației dreptului Uniunii, invocarea de către un stat membru a unor dispoziții de drept național, fie ele și de natură constituțională, nu poate aduce atingere unității și eficacității dreptului Uniunii (Hotărârea din 11 ianuarie 2024, *Global Ink Trade*, C-537/22, EU:C:2024:6, punctul 23 și jurisprudența citată).
- 158 În acest context, trebuie arătat că instanța națională care a exercitat posibilitatea pe care i-o conferă articolul 267 TFUE este ținută, pentru soluționarea litigiului principal, de interpretarea dispozițiilor dreptului Uniunii dată de Curte și trebuie, așadar, dacă este cazul, să înlăture aprecierile unei instanțe naționale superioare în cazul în care consideră, având în vedere interpretarea dată de Curte, că acestea nu sunt conforme cu dreptul Uniunii, lăsând eventual neaplicată norma națională care o obligă să se conformeze deciziilor acestei instanțe superioare (Hotărârea din 11 ianuarie 2024, *Global Ink Trade*, C-537/22, EU:C:2024:6, punctul 24, și Hotărârea din 12 februarie 2026, *Petlichev*, C-56/25, EU:C:2026:87, punctul 47, precum și jurisprudența citată).
- 159 În aceste condiții, cerința de a asigura efectul deplin al dreptului Uniunii include obligația acestei instanțe naționale de a modifica, dacă este cazul, o jurisprudență consacrată dacă aceasta se întemeiază pe o interpretare a dreptului intern incompatibilă cu dreptul Uniunii (Hotărârea din 11 ianuarie 2024, *Global Ink Trade*, C-537/22, EU:C:2024:6, punctul 25, și Hotărârea din 12 februarie 2026, *Petlichev*, C-56/25, EU:C:2026:87, punctul 48, precum și jurisprudența citată).
- 160 În plus, atunci când jurisprudența Curții a dat un răspuns clar la o întrebare privind interpretarea dreptului Uniunii, instanța națională menționată trebuie să facă tot ceea ce este necesar pentru ca această interpretare să fie pusă în aplicare (Hotărârea din 11 ianuarie 2024, *Global Ink Trade*, C-537/22, EU:C:2024:6, punctul 26 și jurisprudența citată).
- 161 Deși Curtea a considerat, la punctul 29 din Hotărârea din 11 ianuarie 2024, *Global Ink Trade* (C-537/22, EU:C:2024:6), că o reglementare a unui stat membru care impune în principiu instanțelor inferioare să se conformeze aprecierilor unei instanțe de grad superior putea fi totuși compatibilă cu principiul supremației dreptului Uniunii, ea a ajuns la această concluzie pentru motivul că reglementarea în discuție în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre autoriza instanțele de grad inferior să se îndepărteze de la asemenea aprecieri atunci când considerau că aprecierile respective erau incompatibile cu dreptul Uniunii și își motivau decizia în această privință.

- 162 Dimpotrivă, în speță, instanța de trimitere a precizat în mod explicit că reglementarea maghiară aplicabilă nu o autoriza nicidecum să se îndepărteze de o decizie a Kúria (Curtea Supremă) pronunțată în interesul unei interpretări uniforme a dreptului. Or, din cuprinsul punctelor 157-160 din prezenta hotărâre rezultă că o astfel de reglementare contravine principiului supremației dreptului Uniunii.
- 163 Deși guvernul maghiar susține că reglementarea maghiară permite instanței de trimitere să se îndepărteze de decizia Kúria (Curtea Supremă) în discuție în litigiul principal cu condiția de a motiva în mod explicit această alegere, din jurisprudența Curții amintită la punctul 58 din prezenta hotărâre reiese că, în cadrul procedurii prevăzute la articolul 267 TFUE, Curtea trebuie să se pronunțe ținând seama de contextul normativ în care se încadrează întrebările care îi sunt adresate, astfel cum este definit de instanța de trimitere.
- 164 Prin urmare, revine exclusiv instanței de trimitere sarcina de a se asigura că reglementarea maghiară aplicabilă în cauza principală are într-adevăr domeniul de aplicare pe care l-a menționat în decizia de trimitere.
- 165 Mai trebuie arătat că, deși a opta întrebare privește nu numai interpretarea principiului supremației dreptului Uniunii și a articolului 267 TFUE, ci și interpretarea diferitelor alte dispoziții ale dreptului primar și a principiului general al bunei administrări, din cele de mai sus reiese că principiul supremației dreptului Uniunii și articolul 267 TFUE se opun în orice caz unei reglementări precum cea vizată în această întrebare, astfel încât nu este necesară pronunțarea cu privire la aceste diverse alte dispoziții de drept primar menționate sau cu privire la principiul general al bunei administrări.
- 166 Având în vedere cele ce precedă, este necesar să se răspundă la a opta întrebare că principiul supremației dreptului Uniunii și articolul 267 TFUE trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru care obligă o instanță națională să se conformeze aprecierilor de drept ale unei instanțe naționale, chiar dacă aceasta consideră, având în vedere interpretarea dreptului Uniunii dată de Curte, că aceste aprecieri nu sunt conforme cu acest drept.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 167 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

- 1) Articolul 20 TFUE și articolul 5 din Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală**

trebuie interpretate în sensul că

se opun ca autoritățile unui stat membru să adopte o decizie de returnare împotriva unui resortisant al unei țări terțe membru de familie al unor cetățeni ai Uniunii

Europene, resortisanți ai acestui stat membru care nu și-au exercitat niciodată libertatea de circulație, fără să fi examinat în prealabil consecințele unei astfel de decizii asupra vieții de familie a respectivului resortisant al unei țări terțe și asupra situației copiilor minori ai acestuia, atunci când aceste autorități dispun de informații cu privire la existența unor legături de familie între respectivul resortisant al unei țări terțe și acești cetățeni ai Uniunii.

2) Articolul 20 TFUE coroborat cu articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

trebuie interpretat în sensul că

se opune unei reglementări a unui stat membru, astfel cum este interpretată de instanța supremă a acestui stat membru, care exclude invocarea acestui articol 20 împotriva unei decizii de returnare sau în cursul unei proceduri de returnare atunci când:

- fie un drept de ședere în temeiul articolului 20 menționat sau o relație de dependență sunt invocate pentru prima dată în stadiul procedurii jurisdicționale, în condițiile în care legăturile de familie dintre resortisantul în cauză al unei țări terțe și un cetățean al Uniunii erau deja cunoscute de autoritățile competente;
- fie faptele pertinente pentru aplicarea aceluiași articol 20 sunt evidențiate pentru prima dată în cursul procedurii jurisdicționale;
- fie procedura de returnare a fost precedată de o decizie de refuz al șederii în statul membru în cauză.

3) Articolul 20 TFUE, precum și articolele 5, 12 și 13 din Directiva 2008/115 coroborate cu articolele 7 și 24 din Carta drepturilor fundamentale

trebuie interpretate în sensul că

se opun unei reglementări a unui stat membru care impune autorităților acestui stat membru să adopte o decizie de returnare, pentru un motiv de securitate națională, împotriva unui resortisant al unei țări terțe membru de familie al unor cetățeni ai Uniunii, resortisanți ai statului membru menționat care nu și-au exercitat niciodată libertatea de circulație, numai pe baza unui aviz obligatoriu nemotivat adoptat de un organ cu atribuții specializate în domeniul securității naționale, fără o examinare riguroasă a tuturor circumstanțelor individuale și a respectării principiului proporționalității.

4) Articolele 12 și 13 din Directiva 2008/115 coroborate cu articolul 5 din aceasta, cu articolul 20 TFUE, cu principiul general al bunei administrări, precum și cu articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale

trebuie interpretate în sensul că

se opun unei reglementări a unui stat membru, astfel cum a fost interpretată de instanța supremă a acestui stat membru, care prevede că, atunci când o decizie de returnare și o decizie privind interdicția de intrare, adoptate în privința unui resortisant al unei țări

terțe membru de familie al unor cetățeni ai Uniunii, resortisanți ai statului membru menționat care nu și-au exercitat niciodată libertatea de circulație, se întemeiază pe informații a căror divulgare ar compromite securitatea națională a aceluiași stat membru, acest resortisant al unei țări terțe nu poate avea acces la aceste informații decât după ce a obținut o autorizație în acest scop, nu i se comunică nici măcar esența motivelor pe care se întemeiază aceste decizii și nu poate, în orice caz, să utilizeze, în scopul procedurii administrative sau jurisdicționale, informațiile la care ar fi putut eventual să aibă acces, ci instanța competentă trebuie să solicite unui procuror să intervină pentru a proteja drepturile respectivului resortisant al unei țări terțe.

5) Principiul general al bunei administrări și articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale

trebuie interpretate în sensul că

nu se opun unei reglementări a unui stat membru care prevede că un organ cu atribuții specializate în domeniul securității naționale poate, atunci când consideră că divulgarea însăși a esenței motivelor pe care se întemeiază o decizie de returnare ar risca să aducă atingere securității naționale, să refuze orice divulgare a acestor motive resortisantului unei țări terțe care face obiectul acestei decizii. În schimb, o instanță națională sesizată cu o cale de atac împotriva unei asemenea decizii trebuie, pentru a garanta respectarea dreptului la apărare al acestei persoane, să deducă, dacă este cazul, consecințele unei eventuale decizii a autorităților competente de a nu comunica toate sau o parte din motivele acestei decizii și din elementele de probă aferente acestora.

6) Principiul supremației dreptului Uniunii și articolul 267 TFUE trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru care obligă o instanță națională să se conformeze aprecierilor de drept ale unei instanțe superioare, chiar dacă aceasta consideră, având în vedere interpretarea dreptului Uniunii dată de Curte, că aceste aprecieri nu sunt conforme cu acest drept.

Semnături